

GAZETA POPORULUI

Foaie politică-culturală
Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:

Pe un an 15 Cor.
Pe o jumătate de an 7 Cor. 50 fil.
Pe 3 luni 4 Cor.

Abonamentele să se trimită la adresa
„GAZETA POPORULUI“, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI“
Nagyszeben, Rosenanger 14
(Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la admini-
strația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-
oară 30 fil.
a doua- și a treia-
oară 20 fil.

BASARABIA.

Firul telegrafic ne-a adus știrea, că statul Basarabiei a hotărât să se alăture bucata aceasta de țară ruptă din trupul vechei Moldove, la regatul României. Faptul acesta nu ne-a venit pe neașteptate, îl vestise doar și contele Czernin în vorbirea sa mare de dăună-zi. Pe urmă bănuiam și noi, că se va întâmpla ceva în țărișoara scăpată de sub cnutul rusesc, după-ce aflasem că dintre 135 membri ai statului basarabean 95 sunt români. Astfel pământul lungit între Prut și Nistru, cu picioarele umbră la poalele Carpaților, hotărâ zilele trecute să se întoarcă la țara mamă, de care a fost despărțit prin vechea politică de cucerire a Rusiei.

Izbânda aceasta dintâiu România are s'o mulțumească numai puterilor centrale cari vreau să-i dovedească regatului vecin ce foloase mari poate să câștige, dacă întoarce spatele foștilor tovarăși de războiu, cari au atras-o în nenorocire. De aceea vom arăta și noi prin câteva cuvinte chipul, în care a fost luată Basarabia de Ruși cu o sută de ani înainte de aceasta.

În 1806 Rușii declarară războiul împărăției turcești, care stăpâna și cele două țări române: Muntenia și Moldova. Generalii muscali porniră înainte și pe când Michelsohn ocupă Basarabia, generalul Essen luă Hotinul, generalul Meyendorf Benderul, iar principele Dolgoruki trecu la Bârlad și Galați. Pricină curată pentru războiu nu prea aveau Rușii, în afară de pofta lor de-a cuceri un petec de pământ bun și mănos. Războiul ținu câțiva ani și generalii ruși abia putură să secere câte-o mică învingere. În sfârșit în 1812 cele două state, Rusia și Turcia, sătule de atâta vărsare de sânge încheiară pace și Turcii fură siliți a da pe mâinile Rușilor pământul ce se întinde între Nistru, partea de jos a Dunării, și până la Prut, care de atunci a primit numirea de Basarabia. Împărăția Țarului, care se lăuda neconținut că vrea să apere pe creștini împotriva asupririi păgâne, rupse fără de milă cea mai roditoare bucată din țara Moldovei. Asta

era năravul lor, de-a făgădui una și de-a isprăvi alta.

Când în războiul dela 1853—56 Rusia fu înfrântă de puterile europene, ea trebui să întoarcă Moldovei trei județe din partea de miazăzi a Basarabiei: Cahul, Bielgorod și Ismail. Aceste trei județe cuprindeau un teritoriu ca de 10.288 km. pătrați cu aproape 130 mii de suilete. Dar peste 20 de ani, în 1877, Rușii atacară din nou Turcia îmbătrânită. Fără cruțare și fără de milă au năvălit peste România, pentru a trece pe urmă: Osman-Pașa biruitorul a răpezit până la Dunăre oștile rusești, care fugiau ca o turmă înspăimântată. În clipa aceea săriră într'ajutor României, ca să smulgă din rușine și din brațele pierzării mândrețea muscălească. Drept mulțumită apoi, la încheierea păcii, ei răpiră României din nou cele trei județe basarabene, o faptă, care seamănă cu omul putred de bogat, ce se aruncă pentru a fura o bucată de pâine din traista drumețului sărac.

Dela 1812, Românii din Basarabia spune dl L. Arbore, un mare dușman al Rușilor, sunt sub stăpânire streină. Ei sunt opriți a-și învăța limba mamei lor, opriți a se ruga lui Dzeu românește: școala și biserica au ajuns în Basarabia pârghia cu ajutorul căreia guvernul rus nădăjduiește să facă rusească populațiunea română. Până în zilele noastre însă, spune tot DSA, țaranul român de dincolo de Prut, nu vorbește altă limbă decât cea românească, nu se roagă lui Dzeu, decât în limba părinților săi.

Iată de ce, prin întoarcerea Basarabiei întregi, România câștigă mai mult, decât a pierdut prin nenorocitul ei războiu, după cum a zis cu drept cuvânt, ministrul Czernin.

Statificare de școale.

Gazeta din Arad „Biserica și Școala,“ în numărul său din urmă tipărește un articol scris cu multă înțelegere și dreptate des-

pre planurile ministrului pentru învățământ, cu privire la statificarea școlilor confesionale dela hotarele patriei noastre. Pentru de-a lumina și noi cetitorii „Gazetei Poporului“ în privința aceasta, reproducem o parte din scrisul foii dela Arad, așa precum urmează:

„Ziarele din capitală vestesc cu vădită bucurie și mulțămire că ministrul cultelor și al instrucțiunii publice, are de gând a statifica 240 de școale confesionale mai ales greco-orientale, pin comitatul Huniedoarei. Măsurile trebuincioase s'au și luat și decurg în deplină ordine.

Deci fără să cunoaștem vre-o lege specială, prin care parlamentul țării să hotărască statificarea tuturor școlilor confesionale din patrie, dl ministrul al cultelor și al instrucțiunii publice, folosindu-se de puterea afară de lege ce i-s'a dat guvernului pe durata stărilor de războiu, prin ordinațiuni, desbracă biserica noastră de podoabele ei: de instituțiunile culturale, ce le-a înființat și susținut cu mari jertfe pentru luminarea și creșterea credincioșilor ei, în spirit creștinesc și patriotic.

Cunoscând împrejurările, eram pregătiți la o asemenea încheiere a propășiri noastre culturale. Cine a urmărit cu atențiune desbaterile și frământările din comisia așanumitului vot universal, și-a putut câștiga credința, că statificarea școlilor noastre populare nu se va mărgini numai la părțile dela margini, pentru a se forma granițe culturale, ci-și va face cursul său peste toate ținuturile locuite de credincioșii bisericii noastre. Datu-ni-s'a tristul prilej de a constata și de astădată, că instituțiunile noastre culturale, garantate în viața lor prin legile patriei noastre, au devenit acum lucruri de târguială.

Unirea Basarabiei cu România.

București 12 Aprilie. — Peședintele sfatului miniștrilor A. Marghiloman, a trimis ministrului de externe Arion, următoarea telegramă: „parlamentul basarabean, după o dezbateră de două zile a hotărât cu 86 de voturi pentru și 3 contra, în chip sărbătoresc unirea Basarabiei cu România. În numele neamului românesc și-al regelui am luat faptul la cunoștință, vestind în mijlocul unei însuflețiri de nedescris, unirea. Cu prilejul acesta s'a ținut în catedrală slujbă dumnezeiască de mulțumită pentru purtarea de grijă a proriei cerești“. Ministrul de externe a dat apoi următorul răspuns: „Dreptatea a biruit. Te felicit la strălucita izbândă secerată. Fapta aceasta mare trebuie să imprimute României puteri noi“. Vestea despre unire a pricinuit mare mulțumire. De guvernator al Basarabiei a fost numit Constantin Stere.

Ucraina și Basarabia.

Gazeta „Budapesti Hirlap“ află din Berlin că în Basarabia vor începe în curând sfaturi între guvernul român și Ukrain. Este vorba în prima linie de împărțirea ei pe temelie naționalităților ce o locuiesc. Guvernul ucrain are dorința sinceră de a se sfătui în chipul acesta, deoarece din diferitele părți ale Basarabiei au venit la Kiev protestări contra ori-cărei alipiri de ținut basarabean către România. Guvernul ucrain a ajuns la încheierea, că acele părți ale Basarabiei cari sunt locuite de ucraini sau de locuitori ce vorbesc limba ucraină să fie alăturate Ucrainei, iar ținuturile cu locuitori de diferite alte naționalități, între cari și Români să fie, alipite României. Pe această temelie guvernul ucrain, este gata a se înțelege cu cel român.

Puterile centrale încă n'au hotărât nimic în această privință. Numai atâta se știe

sigur până acum, că ele vor sprijini străduințele României de a primi acele părți ale Basarabiei cari sunt locuite în mare parte de Români, însă vor sprijini și cerințele Ucrainilor, aceasta având în vedere bunele legături cu Ukraina. De aceea cercurile politice din Berlin caută, ca între Ukraina și România să se ajungă la o înțelegere multumitoare pentru amândouă părțile.

Nana Zamfira și legumile.

(Urmare).

După masa înzestrată cu de toate, între altele cu varză și piepturile duor boboci de găscă, cu vin spumos de strugurei, brânză și mere pe ales, ne-am așezat a lene, primarul și eu pe otomana pufoasă, ear nana Zamfira în jilțul ei de piele, de unde ne-a îmbiat cafea neaoș, turcească cu caimac.

„Acum numai ciubucele lipsesc și cineva să ne gâdile la tălpi“, am zis glumind pe turcește, ear nana Zamfira a răspuns: „Cu gâdilitul e treaba mai încurcată. Dacă poțtești însă, bucuros aduc ciubucul nou-nouț ce'l am, cu țeve de 3 coți și ciutură cât un ou de puică“.

Într'aceea s-a amestecat și primarul în vorbă întrebând, dacă am luat știre de povestea cu usturoiul și semințele de prăsilă, la cecece nana a răspuns: Înadins am amân timer spusele până după masă, spre a vorbi în tignă. Și fiindcă dnul profesor n'apucată a se dumeri măcar încâtva, încep povestea din capul locului.

„Câteva săptămâni după vizita baronului, ne pomenim într'una din zile cu Ianoș gâfâind de năduf și aducând pe un „aghenț“ gătit foc, cu lanț gros de aur, mânuși în fața ghimberului și barbă ca țapul. Era trimis de baronul care, prin rostul lui Ianoș ne sfătua a primi sarcina de a prăsi semințe și noi, ca mulți alții, pe seama cutărei semințerii mari din Pesta. Bărbatul meu s'a codit la început, temându-se, nu cumva să o sfectim când o fi la adecă.

„În urma răspunsului hotărât, că nu e trebuință de a ne legătu în scris și că volnici rămânem de a închina semințerie și prăsilă ori și când, am sfârșit tocmeala prin a zice amin ș'un cop de vin. Vorba era să facem deocamdată o probă și apoi să lărgim prăsilă treptat, dacă ne vom putea nă-răvi, adecătele, dacă semințeria sau „firma“ (cum îi zicea aghențul) va fi îndestulită cu marfa prăsită și noi cu prețul îmbiat.

„Aghențul, care vorbia binișor românește, ne-a spus apoi multe de toate, între altele, că firma ne trimite sămânța trebuitoare degeaba, că trebuie să mănecăm tocmai cum ne spune prin graiu viu și uneori în scris și că firma nu primește decât marfă pe ales, nu și de a doua mână.

„După-ce i-am ospătat bine pe amândoi, am cercetat împreună, tus-patru, atât grădinuța cât și legumăria și pometul. Aghențul ținea una și buna, că așa grădină de când i-a crepat Dzeu ochii n'ar fi întâlnit la săteni nicăiri.

„Isprăvind cu pometul, am mers pedestru ca să vedem și moșia, pe atunci mică, dar bine rânduită, unde aghențul alerga ca un prichindel de colo până colo, întrebând mereu, scoțând pământ din afunzime cu un băț anume și sgâindu-se la țărână cu ochiul. La sfatul alor doi, aghenț și grădinar, am hotărât să facem începutul cu fasole oloagă.

De cu toamnă am săpat adânc, cu hârlețul, 2 tăbli în grădină, dar nu le-am și îngrașat, fiindcă le gunoisem anul trecut. În dulcele Crăciunului a sosit sămânța făgăduită, într'un sac cu pecete de plumb și cu „rugarea“ în scris să cuibărim ce ar prisosi la moșie, în arătura făcută toamna. În sac erau boane albe de facole, din neamă afară mari și una ca una. După Sf. Paști am săpat tăblile din nou, greblând neted, făcând cu sfoara straturi de câte 120 centm. lățime și având lungimea tăblilor. Am înzestrat apoi straturile cu câte două rânduri de cui-buri lătărețe, 60 centim. departe unul de altul. În fiecare cuib am pus, la oare-care depărtare, câte 5—6 boane numai, pe cari le-am îngropat, trăgând țărâna cu dosul grebliei și apăsându-o în sfârșit cu lopata.

Creștinătatea și biruința ei.

(Urmare și sfârșit).

În adevăr cu crunte ostenele, cu dureri mari, cu chinuri dureroase a încolțit, a răsărit și a crescut pomul creștinătății, biserica lui Christos. Începutul a fost mic, slab și neînsemnat, încât marele apostol Pavel zice cu durere: „ca niște gunoiu ne-am făcut lumii, tuturor lăpădătură până acum“ (I. Cor. cap. IV. v. 13), noi „cari propovăduim pe Hristos cel răstignit Jidovilor sminteală, păgânilor nebunie, iar celor chemați pre Hristos puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu“ (I. Cor. cap. v. 23, 24). Chiar și Hristos în întreaga lui viață a fost prigunit, batjocorit, clevetit și chinuit. Chiar dela început lui i-s'a zis înpotriva. Abia și-a putut afla puțin învățăcei cari să-l urmeze în toate și dintre acești puținii unul a fost care l'a vândut pentru lăcomia banilor. Dar și acești învățăcei la început erau cu inima îndoită față de el; frații lui nu credeau în el; poporul îl căuta și urma numai pentru minunile și vindecările

ce le făcea, iar nu din credință adâncă că el e fiul lui Dumnezeu. Fariseii și cărturarii căutau privilegiu ca să-l omoare. Lui Isus mântuitorul nostru cel dulce la fiecare pas, la fie-care cuvânt, la fie-care faptă i-se făcea împotrivire crâncenă în cuvânt și faptă. Dar Isus nu șovăie! El era însuși adevărul! de aceea a venit în lume să spună tot adevărul; de aceea nu a putut șovăi! Până în sfârșit s'a luptat pentru adevăr în mijlocul nemărginitului întunec de viclenie, minciună și răutate, până în sfârșit a răspândit lumina dătătoare de viață și însuflețitoare a sufletelor amorțite. O clipă totuși a fost când se părea că dușmanii lui Isus au biruit. L'au prins prin vânzarea iubitoare de argint, l'au chinuit, l'au judecat pe temelie unor mărturii mincinoase, l'au răstignit, l'au omorât trupește, moarte crâncenă pe cruce, învățăceii i s'au împrăștiat după zisa: batevoi păstoriul și se vor risipi oile. Trupul lui în mormânt nou a fost pus; mormântul sigilat a fost și cu paznici strajnici a fost apărat. Să părea că întunecul a înghițit lumina, minciuna a acoperit și învăluit adevărul. Totul părea înfundat în prăpastia nimicirii. Dar puterile iadului au fost biruitoare numai o clipă. În

clipa următoare iadul și puterile lui au fost zdrobite. Hristos a înviat și cu el adevărul care prin lumina și căldura ce o revărsau razele luminătoare și încălzitoare au împrăștiat și alungat întunerecul, minciuna, viclenia, nedreptatea și au arătat lumii uimite de măreția faptei învierii, că adevărul, dreptatea, binele, dragostea cerească trebuie să domnească în lume. Dar iadul și puterile lui o clipă învinse, nu se dau bătute. Lupta nu e curmată între bine și rău, ci s'a urmat mai departe cu foarte mare aprindere. Învățăceii lui Isus cari au fost trimiși de învățătorul lor și al nostru ca să propovăduiască evangelia la toată suflarea, umplându-se de Duh sfânt au început lupta și au urmat-o fără șovăire, cu multă însuflețire și lăpădare de sine. Lupta a fost grea și crâncenă și nu e mirare. Zis'a Isus către apostoli: Aduceți-vă aminte de cuvântul care v'am zis vouă: „Nu este sluga mai mare decât Domnul său. De m'au gonit pe mine și pe voi vă vor goni, de au păzit cuvântul meu și al vostru vor păzi“ (Ioan cap. XV. v. 20). Fariseii și cărturarii cu tot ce le sta în putință căutau să nimicească învățătura lui Hristos din lume și deimpreună cu ea și pe propovăduitorii ei. Căutau să șteargă

Curând după-ce fasolea a răsărit, am scormonit pământul cu sapa de așa, că n'a rămas firicel de burueană. În ajunul îmbobocirii am săpat pentru a doua oară. De chiar numai două ori, dogoreală fiind, am udat cuiburile seara pe răcoare, turnând câte 2 litre apă stătută. Atâta tot.

La câmp am cuibărit prisosul fasolei în arătura proaspetă, se înțelege grăpată, dar neîmpărțită în straturi, chibzuind depărtarea de 60 centim., după măsura ochiului. Săpatul și udatul au mers la câmp tocmai ca în grădină.

Am cules păstăile după-ce s'au copt deplin și le-am uscat la soare, apoi am desprins boanele cu mâna și le-am tins pe aria podului, unde a urmat întoarcerea cu lopata, la câte 4—5 zile. După trecerea prin ciurul cu vânt, am ales boanele pe masă una câte una, ca pentru colivă.

Câteva zile după înștiințarea trimisă, a sosit aghentul, care ne-a încărcat de laude, deplin mulțumit cu isprava ce făcurăm ca pocinog. În schimbul fasolei luate în primire, 50 ferdele în cap, aghentul ne-a imbiat un preț mai îndoit ca de obicei. Am luat apoi înțelegere de a prăsi în anul ce vine semânță de varză târzie din căpăniile în așteptare, pe cari le-am ernat în pivniță sădite cu rădăcinile printre năsip spălat, mărunț și încâtva ravăn.

Că aghentul n'a răbdat la noi foame nici sete și că n'a plecat cu mâna goală, îți poți închipui.

Pe seama multelor căpăni curățite la câte 2 săptămâni de foile mucegăite, am îngrășat și apoi am jugărit (desfundat), în grădină și la câmp, cam $\frac{1}{2}$ jugăr (800 stânjeni pătrați) până la adâncimea de 35 cent. Așa a sunat porunca și am mănecat întocmai. Varza a fost sădită în luna lui Mărțișor, la depărtarea de 50 centim. în lung și lat. Săpată a fost în 3 rânduri, ear udată din belșug nu mai știu de câteori, firește seara pe răcoare.

Rămurișul pițigăiat a trebuit rupt sau forfecat din vreme, grămădind astfel mazăga în puținele crengi lăsate. În schimbul unui preț gras, sămânța a fost luată în primire și fără a o fi curățit îndeplin. (Va urma).

Scrisoarea falsificată a regelui Carol.

Pe lângă lupta strașnică, ce se dă în apus, săptămâna trecută am fost martori și la o bătaie de cuvinte, care poate să aibă urmări slabe pentru Franța. E vorba adevărat tot de cearta dintre ministrul nostru, contele Czernin și primul ministru francez Clemenceau (citește Clemanso), pentru a stabili, că cine n'a vrut să facă pace. Luminatul nostru împărat și rege a trimis, în zilele trecute, o telegramă către împăratul Wilhelm, în care spune sus și tare că ține și mai departe la alianța de până acum, ce s'a dovedit atât de folositoare pentru amândouă țările. Clemenceau, prin urmare, spune o minciună, când zice, că regele Carol ar fi recunoscut îndreptățirea Franței asupra celor două țerișoare, pe cari ei le cer de mult, asupra Alsaciei și a Lorenei. Împăratul Wilhelm a răspuns îndată, inimos și însuflețit zicând, că nu s'a îndoit nici o clipă de credința aliaților săi și că monarhia va ajuta pe Germani să-și izbândească gândurile, în aceeaș măsură, cum a fost sprijinită și ea de către nemți.

Din telegramele acestea se vede, că ministrul francez a vrut să samene ură și desbinare între cei doi împărați, dar nu a reușit.

În ce stă însă simburile acestei certe? Ministrul francez Clemenceau a destăinuit cu multă șiretenie a taină mare: ci că regele Carol ar fi scris anul trecut o scrisoare către cumnatul său, prințul Sixt Bourbon, în care l'ar fi îndemnat să facă pace între Franța și Austro-Ungaria, spunându-i, între altele și aceea, că Majestatea Sa va sprijini din răzputeri cererile îndreptățite ale francezilor asupra Alsației și Lorenei. Dar tocmai aici e buba! Cuvintele astea din urmă Clemenceau le-a întors pe dos, deoarece regele nostru în scrisoarea amintită a scris cu totul altceva. Iată adevăratele cuvinte ale Majestății Sale: „Toată înrăurirea mea ași fi întrebuițat-o ca să sprijinesc cererea Franței de-a câștiga Alsacia și Lorena, dacă

această cerere ar fi fost îndreptățită, dar ea nu-i nici decum.“

Vedeți, că tocmai cuvintele astea le-a întortochiat bătrânul Clemenceau, ca să arate, că înțelegerea dintre Germania și Austro-Ungaria, nici nu-i așa de strânsă. Dar s'a păcălit.

Mai în urmă regele Carol a trimis o nouă telegramă, către împăratul Wilhelm, în care spune, că poate Clemenceau vorbi ce va vrea, M. Sa nu va mai sta de vorbă cu el, ci va lăsa tunurile sale să grăiască pe frontul din apus. Căci la bătălia mare de acolo iau parte și tunuri austro-ungare.

Politica țării.

Mersul treburilor țării noastre, întocmai și situația politică a Europei întregi a ajuns azi parecă la cel mai întunecat punct. Pricina, pentru care stăpânește așa de mare neînțelegere între feluritele partide ale patriei noastre, este înfăptuirea votului universal. Impăciuirea ce era să se pună la cale între planul guvernului și dorințele opoziției, care nu este mulțumită cu întinderea votului și asupra păturilor largi ale poporului, fără privire la limbă și cunoștința cetitului sau scrisului, nu și-a ajuns ținta. Cel mai înverșunat potrivnic al votului obștesc, este, precum se știe, și-am mai spus-o — groful Tisza. Situația s'a încurcat și mai tare acum, când contele Czernin, ministrul de externe al monarhiei, s'a văzut nevoit să-și înainteze mulțumita, și s'a retras dela conducerea politică. Precum scriu gazetele, în ședința de Luni a miniștrilor, din Budapesta, asemenea și ministerul ungar și-ar fi înaintat dimisia Maj. Sale regelui, spre hotărîre. De altfel precum am auzit, se va mai face o încercare de înțelegere cu partidul lui Tisza, și dacă se vor putea împăca, atunci ies din minister ministrii *Vázsonyi*, *Apponyi*, *Eszterházy*, *Tóth* și *Földes*. În vederea acestui scop, a sosit la Budapeta și Maj. Sa Regele Carol Luni, pentru sfat începând îndată ascultarea celor mai însemnați bărbați po-

și numele lui Hristos din lume. Până ce aveau puterea în mână vărsau fără cruțare sângele celor ce propovăduiau numele lui Hristos și învățătura lui. După-ce li-s'a luat puterea stăpânirii au început din greu să clevească și batjocorescă legea lui Hristos. Legea creștină o arătau stăpânirii păgâne ca o credință deșartă, ca o învățatură primejdioasă, ca o învățatură stricăcioasă. Pe creștini Jidovii îi arătau păgânilor ca primejdioși împărăției Romanilor; creștinii erau numiți necredcinioși, răsvrățitori, vrăjitori, înșelătorii cei mai mari, făcătorii de rele lăpădătura de oameni, Născociră Jidovi cu păgâni că la olaltă că creștinii se închină unui Dumnezeu jumătate om jumătate măgar. Numele lui Hristos îl acopereau cu cele mai grele batjocuri. Și cei ce nu auzeau de numele lui Christos încă îi erau dușmani de moarte. Dar nu e de ajuns. Ca o furtună clocotitoare s'au deslănțuit vărsările de sânge asupra creștinilor timp de 100 de ani, împlinindu-se prorocia lui Isus: „va veni vreme că tot cine vă ucide pe voi i-se va părea că slujbă aduce lui Dumnezeu (Ioan cap. XVI. v. 2). Strigătul: „Creștinii la lei“ era foarte obicinuit atunci, când sângele creștinilor se vărsa

ca apa, mii de creștini muriră în muncile cele mai crâncene ce le putu iscodi cruzimea vrăjmașilor setoși de sânge de creștin. În astfel de munci cumplite muriră mucenicii legii creștine încât dealor zugrăvire numai să înfioară și inima cea mai rece. Creștinii erau înbrăcați în piei de animale sălbatice și erau aruncați la animale sălbatice setoase de sânge spre a fi sfășiați. Îi ungeau pe creștini cu smoală, îi legau de stâlpi și le dau foc se lumineze noaptea grădinile împărătești pe unde se preumbla împăratul cu curtenii, desfătându-se în chinurile celor-ce muriau moarte cumplită; îi răstigneau, le tăiau capul, îi ardeau de vii pe grătare înfocate, îi ardeau de vii în gropi cu var nestâns; îi jupuiău de vii cu unghii de fer înroșite, jupuiți de piele îi țarau pe fărîmături de sticle; în vreme de ger cumplit desbrăcați îi băgau în lacuri înghețate și ca chinul să fie și mai cumplit în apropiere încălzeau anumite odăi. Ca cineva să sufere moarte de mucenic era deajuns ca să rostească cu evlavie numele lui Hristos și să se rostească ca următor legii lui și judecata era gata: chin și moarte. Dar creștinii erau în cea mai mare parte stânci neclintite. Slabi de inger erau și

atunci dar unde e pădure fără uscături? Chinurile cele mai cumplite le răbda: bărbați, muieri, bătrâni, tineri, fecioare cu cea mai mare statornicie, cu cea mai mare liniște sufletească, frică de Dumnezeu, umilință cerească, cu cântări de preamărire și laudă, căci lor a muri pentru Christos era dobândă. „De-aș ajunge odată la animale, scrie marele mucenic Ignatie, cari sunt mie pregătite și mă rog să mă aștepte gata. Acum încep a fi învățăcel. Foc, cruce, mulțimea animalelor sălbatice, sfârticarea, despicarea, împrăștierea oaselor, zdrumicarea membrilor trupului, sfărâmarea întregului trup, ranele rele ale diavolului pot veni asupra mea, numai să ajung la Isus Hristos.“ (Ignatie către Romani V. Scrierile Părinților apostolești de Dr. Olariu pag. 73). Ear și mucenic Policarp așa se roagă în timpul muceniei: Doamne Dumnezeule a tot stăpânitorule, părintele iubitului și binecuvântatului tău fiu Isus Hristos prin care team cunoscut pe tine Dumnezeul ingerilor, puterilor și a toată făptura, al întregului neam, al dreptilor, cari viețuesc înaintea feții tale. Te binecuvânt că m'ai învrednicit de ziua și ciasul acesta a lua parte la numărul mucenicilor tăi, întru păharul Hristosului tău

litici dela noi. In zilele acestea se va hotărâ deci, cine o să ia frânele conducerii politice în mână, pentru ducerea la bun sfârșit a legii de vot obștesc, și cine va fi omul, care să-se așeze în fruntea monarhiei întregi, ca ministru de externe, în locul grofului Czernin. Se telegrafiază din Viena că pentru postul acesta însemnat, ar fi luați în vedere următorii: contele Tisza, *Andrássy*, contele *Pallavicini* sau *Hohenlohe*.

Despre abdicarea lui Czernin, se spune că nu ar fi fost pricinuită atâta de afacerea cu scrisoarea Maj. Sale regelui nostru, ci își are temeiul în niște neînțelegeri mai vechi, cari s'ar fi ivit între dânsul și regele Carol, chiar în cursul sfătuirilor de pace dela Brest-Litovschi. Apoi i-a grăbit căderea în mare parte și atacul pe care l-a îndreptat împotriva Cehilor, învinovățindu-i de tradare de patrie și alte crime, fapt care a avut de rezultat unirea tuturor Slavilor, pentru de-a se apăra și protesta cu îndârjire contra învinuirile lui.

Zilele viitoare vor aduce hotărârea cea mare și schimbările ce vor avea loc în conducerea țării.

Cuvântarea ministrului englez Lloyd.

Pe urma întâmplărilor mari din apus, ministru președinte englez Lloyd George, pentru încurajarea țării sale, a ținut cuvântarea aceasta de laudă, spunând între altele următoarele:

„Până la Octomvrie sau Noemvrie 1917, puterea Nemților față de Antanta era în măsură ca 2 la 3. Apoi a venit prăbușirea Rusiei. Cu toate că un număr însemnat de divizii germane de la răsărit au fost aduse

pe frontul apusean și cu tot sprijinul austro-ungar — când a început bătălia — puterea de luptă a întregii oștiri germane încă nu era atât de mare ca a Antantei. In infanterie, nemții erau cu mult mai slabi, în artilerie mai slabi, în cavalerie cu mult mai slabi, și neîndoiios mai slabi în aer. Dar nemții aveau două lucruri mai bune ca noi. Aveau folosul întâiu al atacului. Ei știau unde voiau să atace, știau întinderea și timpul atacului. Generalul nostru Wilson a ajuns la încheierea că ofensiva germană va porni la sud de Arras, pe un front foarte întins și că aproape 95 divizii nemțești vor încerca să străbată frontul englez. Dușmanul a mai avut și folosul comandai unice și că timpul a fost uscat și cețos. Într'un timp, situația a fost foarte rea. Dușmanul a străbătut între armata noastră a 3-a și a 5-a. Dar prin ținuta strălucită a trupelor noastre, situația a fost restabilită. Trupele noastre s'au restras în ordinea cea mai deplină, au restabilit legătura între cele două armate, zădărniciind astfel scopul dușmanului. Incă odată curajul britanic al soldaților englezi cari nu voiau să știe nimic de o înfrângere, au scăpat Europa.

Lloyd George a vorbit cu caldă recunoștință de repeziciunea cu care au fost aduse rezervele franceze. Prin zbaterea comună a oamenilor nostri și prin ajutorul francezilor, situația a fost restabilită deocamdată. Ținta de căpetenie a dușmanului de a despărți armata engleză de cea franceză, n'a fost atinsă până acum. Dar ne-am afla într'o mare și criminală rătăcire, dacă n'am prețui cum s'ar cuveni serioșitatea scopurilor dușmane. Guvernul a luat toate măsurile pentru a aduce întăriri, și așa un mare număr de trupe n'au trecut încă nici odată Canalul mânecii în timp atât de scurt. Cât privește numărul tunurilor, mitraliezelor

și prizonierilor luat de dușman, — nemții au mărit foarte mult numărul lor și ministrul nostru al munițiilor a fost pregătit nu numai să înlocuiască tunurile și mitralierele pierdute, ci a trimis încă rezerve însemnate de munițiuni. Același lucru e și cu avioanele noastre, cari în timpul retragerii au făcut minuni.

Pentru viitoarea ciocnire suntem deplin pregătiți. Să vorbesc acum de ajutorul Americii. Când a început bătălia am fost cu totul convinși de trebuința unirei în conducere și de aceea ne-am învoit ca generalul Foch, unul din cei mai vestiți soldați europeni, să fie numit conducătorul suprem al tuturor armatelor Ententei. S'a zis că armatele engleze au fost prea risipite pe fronturi neînșămnate. Dacă diviziile franceze și engleze n'ar fi fost în Italia, atunci armata austro-ugară ar fi fost în măsură să-și arunce toată puterea pe frontul apusan. Cât privește Salonicul ne-am micșorat armata de acolo cu două diviziuni. In Mesopotamia stă numai o divizie albă, în Egipt și Palestina numai trei, celelalte sunt divizii indiene și amestecate.

Dușmanul s'a hotărât ca să caute încă în anul acesta încheierea războiului. Asta înseamnă o bătălie fără încetare dela Marea Nordului până la Marea Adriatică. Totul atârnă dela aceea ca să ne păstrăm puterile noastre până la sfârșit. La aceasta suntem în stare cu ajutorul Americii.

Bătălia dela Armentieres.

Marea bătălie din apus s'a oprit pe o clipă în locul unde au început-o nemții. Dar Hindenburg n'a stat mult la îndoială și a început o nouă luptă, într'altă parte a frontului, mai în sus, la Armentieres, de unde duce drumul drept spre Calais, orașul francez, care zace în fața Angliei. Și aici s'a desfășurat lupta tot așa, ca și la Arras în săptămânile trecute. Nemții au cucerit orașul Armentieres și pe un front de 15 km. au înaintat cam 20 km. Au făcut 20 mii prizonieri englezi și portughezi și au luat iarăși peste o sută de tunuri. Bătălia de aici mai ține și acuma.

Czernin ș-a dat mulțumita.

Eri ne-a venit vestea, că ministrul de externe, contele Czernin și-a dat mulțumita iar regele i-a primit-o. Gazetele spun, că fapta aceasta stă în legătură cu cearta pe care a avut-o cu ministru francez Clemenceau. Ca urmaș alui Czernin se vorbește de grofii Tisza și *Andrássy*, apoi prințul *Hohenlohe*. Se mai spune apoi, că viitorul ministru va trebui să fie mai aspru și în pertractările de pace cu România.

spre învierea vieții vecinice cu sufletul și trupul în nesticaciunea Duhului sfânt!

Primește-mă azi între acești mucenici ca o jertfă grasă și bineplăcută... De aceea Te și laud pentru toate, Te binecuvânt, Te preamăresc prin arhierul vecinic și ceresc Isus Hristos iubitul tău fiu cu care Ție și sântului tău Duh fie cinste acum și în veacurile viitoare amin.“ (Op. cit. pag. 91).

Prigonirile au întărit creștinătatea și s'au înmulțit creștinii. Pomul creștinătății răsărit și crescut din sămânța de muștar a credinței adevărate, a dragostei curate, a nădejzii dumnezeiești s'a întărit. In foc se lămurește argintul. Tertulian, un învățat creștin din acele vremuri strigă păgânilor: Pu-teți vărsa sângele nostru, căci fiecare picătură din sângele creștinesc este o sămânță pentru alți creștini. In timp de 300 de ani creștinătatea s'a făcut cunoscută în toată lumea, atunci un păgân se văeta: Până acolo a ajuns datina poporului celui mai fără de lege, că este primită acum prin toate țările.“ Nu numai prin cetăți, zice alt păgân, dar și la țară și prin sate s'a lătit această credință deșartă. Bisericile dumnezeilor noștri sunt goale și jertfele nu se fac. Amin-titul învățat creștin Tertulian strigă păgânilor: Toate ale voastre le umplem, cetăți orașe, case, palate, casa țării, tabere și ostroavele mărilor, ranguri ofițerești, vouă vă lăsăm numai bisericile idolilor. Creștinătatea, biserica lui Hristos a biruit biruință mare. Porțile iadului nu au zdrobit-o, dar ele au fost zdrobite de biserica lui Hristos. Și de atunci creștinătatea biruitoare cucerește tot

mai mult lumea dând lovitură după lovitură împărăției iadului. Creștinătatea a cuprins lumea, chiar și acei cari nu o urmează încă îi recunosc îndreptățirea de a fi și se simt înfrunți de ea. Învățătura: iubiți-vă unul pe altul; nimenea să nu lucre numai pentru sine ci și pentru alții e temeliea vieții creștine de azi. Cu toate că războiul de azi s'ar părea că a nimicit legea iubirei deaproapelui, războiul de azi nu a nimicit creștinătatea, ci arde numai putregaiul nedreptelor noastre fapte îngrămădite de-un lung timp. Războiul acesta e o pedeapsă dumnezeiască pentru nedreptățile și răutățile din trecut. Prin război are să se lămurească ca în foc sufletele vameșilor, ca să înceapă o viață nouă, schimbată așa zicând din temelie.

Vedeți dragi cetitori, cât de slabă, neînsemnată, nesocotită, prigonită a fost creștinătatea și totuși a învins. Așa și sămânța pocăinței, a prefacerii sufletului în bine, fie cât de mică, fie cât de slabă la început, dacă e voință tare, dorință înfocată după bine, cerere de ajutor de sus dela tatăl luminilor, va încolți și din ea va răsări pomul pocăinței și cu pocăința fericirea celui ce nunumai ascultă și cetește sf. scriptură, ci se străduiește să le și urmeze potrivit-du-le la viața zilnică. De aceea dragi cetitori, cetiți cu multă osârdie sf. scriptură și alte cărți cu învățături bune și vă siliți ca să le și potriviți la viața zilnică, ca să ajungeți fericiți și în viața aceasta și în cealaltă.

Pr. I. Dandea.

Nu te supăra nici când ți se face nedreptate și nu-ți da mânia pe față nici când ea e îndreptățită!

Să luminăm poporul.

Cu mare bucurie însămnăm darurile pe cari oamenii noștri de inimă le fac pentru răspândirea slovei românești în popor. Fiecare dar e ca o rază de soare ce străbate într'un colțisor întunecos. Un binefăcător care dorește să rămână necunoscut înaintea oamenilor ni-a trimis suma de **210 cor.** pentru **14** numeri pe câte un an întreg din gazeta noastră, ca să-i trimitem fraților noștri din Bucovina. — Un alt bine făcător, care de asemenea face bine cu dreapta ca să nu știe stânga, ni-a trimis **105 cor.** pentru **7** numeri, pe cari să-i trimitem la **7** țărani de-ai noștri din Zarand. — **Di Ioanel Comșa**, comersant în Săliște, ni-a dat **150** adică prețul la **10** numeri pe câte un an întreg, pe cari îi vom trimite soldaților de prin spitalele cele mai îndepărtate, ca să se mângâie cu cetitul, ei cari nu aud vorbă

românească. — Tot cu același scop frumos ni-a dat și dl **Dr. O. C.** prețul (30 cor.) la două abonamente pe câte o jumătate de an.

Stimaților dăruitori le mulțumește redacția în numele acelor cari vor avea parte de binefacerea d-lor.

Pentru cei ce trimit anunțuri

Anunțurile de orice fel se tipăresc numai pe plată. Cei-ce ne trimit anunțuri, să pună pe postă cel puțin și 5 cor. împreună, deoarece **cel mai mic** anunț publicat o singură dată costă atâta. Dacă anunțul se publică de mai multeori, se socotește totul așa precum am arătat pe pagina întâia a gazetei.

Luptele din Alpi.

În războiul purtat împotriva Italianilor, luptele cele mai crâncene s'au întâmplat cu deosebire în munții Alpi. Ostași au trebuit să biruiască aici nu numai armele dușmanilor, ci și înălțimea, drumurile prețipite și frigul cumplit ce stăpânește vârfurile.

Spre știre abonenților.

Deoarece schimbarea adresei cere lucru deosebit de greu și multă migăleală, rugăm pe toți onorații abonenți cari doresc să-și schimbe adresa, să ne trimită pe lângă fașia sub care li s'a expedat gazeta, și o plată de **80 fil.**

Despărțire.

Concediul mi-s'a sfârșit

Și de pornit

Tu dragă, traista mi-ai gătit.

E vremea de plecat aci,

Dar scumpii mei,

De voi nu m'aș mai despărți.

Vai, jalea să mi-o tâlcuiesc

Azi când pornesc

Eu nici o vorbă nu găsec.

Când pleci la luptă ca ostaș

Și'n urmă-ți lași

Iubită, mamă, copilași,

Și'n viitor nu poți vedea,

Că vei cădea

Ori schilav doar vei rămânea,

Atunci durerea ta, ce-o ai,

Nu este grai

S'o tâlcuiască, nu e grai!

Iubită, mamă, prunci iubiți

Veniți, veniți

Mă sărutați și mă'ndulciți,

Căci cine știe din războiu

Mai mult la voi

Acasă mai întoarce-m'oi!

Sosește trenul tușind fum,

Iubiți, de-acum

Vă las cu Dumnezeu cel Bun!

Iosif Chișu.

Răvașul săptămânii.

Sibiu, 21 Aprilie

Distincție. Majorului din reg. de inf. 5, **Aurel Păcală** i-s'a dăruit titlul de cavalier al ordului coroanei de fer. Felicitările noastre.

O nouă lucrare a domnului Păcățian. Suntem informați, că domnul **Teodor V. Păcățian**, autorul prețuitei lucrări „Cartea de Aur” a terminat o nouă lucrare, de mare însemnătate: *Repertoriul ziarului „Telgraful Român” pe toți anii de existență (1853-1917.)* Cei ce înțeleg importanța la astfel de lucrări și cunosc migăleala cu care se compun, vor ști să aprecieze paciența și râvna, depuse de domnul **Păcățianu** și la alcătuirea acestei nouă opere. Lucrarea a fost predată *epitropiei fondului gazetarilor români dela noi*, pentruca să se îngrijiască de tipărirea ei. Suntem siguri, că onorata epitropie, compusă din oameni cari înțeleg importanța lucrării, va afla căi și mijloace pentru a o da publicității cât mai curând.

Dar pentru orfelinat. În loc de necroloage la moartea neuitatei sale bune mame **Ana Dragomir** născ. **Suciu**, întâmplată la 21 Martie st. n. a. c. în etate de 75 ani, trimite 20 cor. pentru fondul urfelinatului rom. gr.-orth.

Dr. Simion Dragomir, avocat în Ilia, de present locotenent la censura din Veglia. Odihnească în pace!

Ofițerii și soldații regimentului 31, cari au fost concediați de pe frontul dela Feldpost Nr. 298, îndată după expirarea (sfârșirea) termenului au să se înfățișeze la batalionul de întregire al reg. 31 din Semlin.

Mersul trenurilor. Sosesc în gara din Sibiu, dela:

Nochrich	la	6:43	în. de a.
Cisnădie	"	7:—	"
Vinț	"	7:41	"
Copșa	"	12:27	d. a.
Cisnădie	"	3:44	"
Făgăraș	"	4:34	"
Turnu roșu	"	6:04	"
Copșa	"	10:23	noaptea

Pleacă spre:

Cisnădie	la	5:23	în. de a.
Copșa	"	6:12	"
Făgăraș	"	10:13	"
Turnu roșu	"	10:50	"
Cisnădie	"	1:57	d. a.
Copșa	"	3:47	"
Nochrich	"	4:06	"
Vinț	"	6:10	"

(Trenul Copșa dela 3:47 și dela 12:27 este tren de povară, are numai clasa a treia, și primește 30—40 călători, după cum este loc; la halte nu se oprește, ci numai la stații.

Prelungirea certificatelor de așteptare a dispenzaților. (Scutiților de cătanie). În înțelesul unei ordonanțe-circulare Nr. 86,700/ein. 1918 a ministrului de honvezi, trimisă telegrafic autorităților administrative, *toate dispensările și certificatele de așteptare în putere până la 31 Martie 1918 pot fi prelungite din partea autorităților administrative până la 30 Aprilie 1918.*

Prelungirea se va scrie pe însuși certificatul de dispensare și autoritățile administrative sunt datoare a încunoștiința comandamentele militare de întregire despre prelungirea dispensării.

Poșta Redacției.

Diul Constantin Iencica. Cu plăcere deschidem coloanele gazetei noastre pentru rubrica „Creșterea copiilor”, această chestiune așa de însemnată pentru viața și progresul poporului nostru. Articolul se va publica pe rând, așa precum ne va îngădui locul. Primește mulțumirile noastre cele mai călduroase.

De pe Olt, Racovița. — Cuvântul cătră săteni a văzut lumina zilei. Meșteșugul scrisului pe înțelesul poporului este o artă rară, iar d-ta pari a fi pătruns adânc în tainele lui. Te rugăm și de altele tot așa de frumoase.

Mai multora cari ne trimit poezii. — Versurile bune, cari ne vin, le publicăm cu drag. Tot ce nu se tipărește însă, trebuie să se știe că a fost aruncat în coș. Ne sosesc atâtea poezii încât dacă am sta să răspundem pe rând fiește-căruia, nu ne-ar ajunge hârtia și cerneala, cari sunt astăzi grozav de scumpe.

Se găsesc de vânzare:

haine bărbătești,

costume întregi, precum și pardesie fără cusururi, apoi pantaloni și rocuri, mai de-darte

1—3

ghete de bărbați

de felurite mărimi, tari, fără smintă, în sfârșit

cisme

ușoare și bune, precum și alte lucruri purtate la

Berggasse nr. 12

Parter în stânga.

Nu se vor lua în seamă dispensările cu adausul „mai departe nu” (tovább nem) la cari prelungirea se poate încuviința numai pe temeiul unui raport telegrafic îndreptățit cătră ministrul de honvezi.

Pildă vrednică de urmat. Adânc mișcat de duioasa scrisoare a văduvei preteșe Matilda Constantin din Halhiu (Höltövény protopopiatul Brașov), publicată în Nr. 10 al Revistei Preoților din 9/24 Martie a. c., în care scrisoare susmenționata soție de preot, un suflet trudit și bătut de neagra soarte a vremilor nenorocoase, imploară mila și ajutorul oamenilor de inimă pentru creșterea nemângăiaților, micuților ei 4 copilași orfani de tată, — m'am văzut îndemnat și îndatorat să fac apel cătră credincioșii parohiei mele izbutind a colecta pe seama nefericitei familii suma de cor. 30 — pe care sumă permit a o trimite On. Redacție a Gazetei Poporului, pe lângă dorința, ca la vremea sa să se poată trimite nemângăiatei familii.

Stăpânit de acea credință, că glasul durerilor unei mame cu patru copilași, va afla răsunet în inimile creștinilor, cu insistență rog îndeosebi pe On. frați în Cristos, să înceapă câte-o colectă între credincioșii bisericilor noastre, pentru a ne putea manifesta cu adevărat iubirea ce trebuie să o nutrim în aceste vremuri de jale, față de cei cari ne întind mâinile și ne cer ajutorul întru alinarea multor suferințe, pentru că la această datorință ne cheamă duhul vremii, ne cheamă neamul, ne cheamă Dumnezeu prin glasul bisericii noastre.

Credincioșilor mei parohieni, pe această cale le aduc cea mai șinceră mulțumită în numele celor 4 copilași.

Vasilie Genie, paroh. or. rom.

Rod, la 27 Februarie 1918.

Urcarea taxelor veterinarilor (medici pentru vite). Cu ziua de 1 Aprilie a. c. taxele veterinarilor au fost urcate, prin ordonanța Nr. 54,906/918 a ministrului de agricultură, la dublul (de douăori) taxele de până acum.

Aviz. Cum semnăturile pentru noua emisiune a „Economului” au întrecut suma de un milion două sute de mii coroane, din partea acționarilor D. Dionisie Pop și soții s'a propus ridicarea capitalului la *un milion cinci sute de mii coroane*. Propunerea se va pertracta în adunarea generală dela 10 Maiu a. c. și se va emite după hotărâre un nou prospect. Prenotări primește direcțiunea și până atunci și se vor considera conform prospectului. Recomandăm cercurilor interesate să useze de prenotare și ne exprimăm viile noastre mulțumiri corespondenților, dignitarilor și acționarilor pentru sprijinul acordat institutului. *Direcțiunea*

instit. de cred. și ec. „Economul”, Cluj.

Un tren sărit din șini. Trenul care ducea pe deputații români C. Stere și D. Pătrășcanu la Iași venind din spre Mărășești, a suferit o sărire din șini în gara Pașcani. Înainte de intrarea trenului în stație boacterul mutase schimbătoarea ce se afla la intrare. Trecuseră amândouă mașinile, și cinci vagoane. Pe treptii celui de a șaselea vagon se afla un sac de mălai, prea mult eșit în afară. Când vagonul a ajuns în dreptul schimbătoarei a atins mânerul și schimbătoarea s'a întors, pricinuind sărirea din șini a 16 vagoane, din numărul de vre-o 30, ce mai rămăseră dincolo de schimbătoare. A fost o clipă de groază

cumplită, pe care a mărit-o și întunericul. Prima știre oficială venită la Iași, vorbește de 8 morți și 30 răniți. Călătorii însă povestesc, că sunt 40 morți și 80 de răniți. Nenorociții sunt mai cu seamă soldați, cari veneau dinspre linia de front, apoi ofițeri și femei. Printre morți e și un maior.

Mare ciocnire de vapoare pe Dunăre. Duminică noaptea s'a întâmplat pe Dunăre, din jos de Budapesta, între comunele Ráczalmás și Dunapentele o groznică nenorocire ciocnindu-se vapoarele de persoane ale societății de navigație Dunăreană „Sophie” cu „Drina”.

„Sophie” plecase Sâmbătă noaptea din Budapesta spre Belgrad, având în cuprinsul ei în Budapesta 720 persoane. „Drina” e un vapor mic de persoane, întrebuințat până acum numai pentru drumuri mai mici, dar în urma lipsei de vapoare, a fost împărțit pentru drumul Budapesta—Mohács. „Drina” plecase Sâmbătă la amiază pe Dunăre în sus către Budapesta, având 300 călători.

Ciocnirea a fost provocată de vaporul „Sophie”, care coborând repede în jos, a lovit cu partea dinainte în coaste pe „Drina”, cu o astfel de putere, încât au rămas vre-o câteva minute înclăștate laolaltă.

Căpitanul „Drinei” nu și-a pierdut însă sângele rece ci a comandat repede vaporul înapoi, cârmuindu-l cu mare iuțeală spre țerm, unde l-a împotmolit, astfel că numai partea dinainte s'a scufundat.

În momentul ciocniri aproape toți călătorii dormeau, deci nimeni nu a putut vedea pericolul. Ciocnirea a făcut în coasta „Drinei” o spărtură grozavă, astfel că în vre-o câteva secunde cuprinsul vaporului s'a umplut de apă, ne mai având timp nimeni să scape. Cea mai mare parte a jertfelor sunt femei, cari voiau să călătorească la Budapesta. Numărul jertfelor nu a fost încă stabilit, dar se crede că sunt dela 80—100 de morți. La scara ce duce pe coperișul vaporului s'au petrecut lucruri îngrozitoare. Femeile de jumătate adormite, îngrozite de spaima de moarte, se îmbulzeau una peste alta să ajungă pe coperiș, încercând, între strigăte deznădăjduite, să doboare una pe alta pe de trepte. În spaimă multe femei au sărit în Dunăre, încât abia au putut fi pescuite.

Pe vaporul „Sophie” a fost spaimă și mai mare, care abia atunci s'a liniștit, după ce a legat vaporul de țerm, suferind numai stricăciuni ușoare, încât a putut continua drumul mai departe. — S'a pornit cercetare și se vede cine poartă vina pentru nenorocire.

Incheierea anului școlar la Rusalii. Magyar Kurir vestește: Ministrul de culte și instrucțiune publică a poruncit ca anul școlar 1917—1918 să se gate la Rusaliile romano-catolice. Această poruncă privește toate gimnaziile. Astfel școala se va încheia cu ziua de 18 Mai.

Caz de moarte. Cotropiți de jale și durere vestim tuturor rudeniilor și pretinilor, că iubita noastră fiică, soră și nepoată *Septimia Teculescu* a încetat din viață Vineri în 23 Martie v. în primăvara vieții, la oarele 9¹/₂ a. m.

Immormântarea s'a făcut Luni în 26 Martie v. (8 Aprilie n.) la 3 ore p. m. în cimiterul bisericii gr. ortodoxe din Alba-Iulia oraș.

Alba-Iulia 23 Martie v. 1918.

Intristata familie.

— Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că iubitul nostru fiu, frate și nepot *Laurian Folea*, absolvent de gimnaziu, după un morb greu și îndelungat, contras în serviciul militar, azi în 9 April la 7 ore a. m. în anul al 21-lea al vieții fiind împărțit cu ss. Sacramente, și-a dat blândul său suflet în mâinile Creatorului.

Inmormântarea a avut loc Joi în 11 April la 2 ore d. a. în cimiterul bisericii gr.-cat. din loc. Odihnească în pace!

Giuluș, la 9 April 1918. *Familia.*

Licitațiune de cai. Nr. 6307/918. In 14, 28 a fiecărei luni viitoare se vor ține licitațiuni de cai la spitalul de cai ces. și regdin Uzun (Com. Treiscaune),

Cumpărătorii trebuie să-și procure o legitimație de cumpărare dela primarul orașului Brașov.

Brassó 25 Martie 1918.

Magistratul orașănesc.

Nr. 1981/918 In următoarele locuri de prețuire a cailor se vor ține lunar în zilele amintite licitațiune pentru vânzarea de cai și anume:

în Besztercebánya în 6 și 20

în Vészmárk în 7 și 21

în Rimaszombat în 5 și 18

în Szalmárnémeti în 1 și 3 Miercurea.

Concediații dela gloate din anul 1900 cari au fost lăsați acasă pentru lucrări economice au să se prezinte la Semlin, până la 12 Aprilie, care este terminul din urmă.

Urcarea penziilor. Monitorul oficial publică ordinațiunea guvernului privitor la ajutorarea penzionaților statului. Penzionații dinainte de 1912 vor primi un ajutor anual după gradațiunea stabilită și anume:

Ceice au o penzie mai mică de 1800 cor. anual, primesc ajutor de 600 cor.

Dela 1801—2000 cor. — 660 cor.

„ 2001—2200 „ — 680 „

„ 2220—2400 „ — 720 „

și așa mai departe tot la două sute cor. câte 60 cor. ajutor.

Ceice au fost penzionați după 1912, primesc mai puțin, după ce aceștia capătă și bani de quartir. Astfel ceice au penzie până la 1400 cor. primesc ajutor de 360 cor. Dela 1401—2000 cor. primesc 420 cor. și la fiecare mie câte 40 cor. ajutor.

Ajutoarele se referesc la funcționari, profesori și învățători, cari primesc penzia dela stat.

Glasuri înțelegătoare. In sinodul protopopiatului Bistriței, condus de părintele *Griore Pletosu*, a fost vorba de interesele mari ale bisericii și școlilor noastre. Dl *Dr. Vasile Pahone* a făcut propunerea foarte potrivită, ca Consistorul arhidiecezan din Sibiu să fie rugat ca, în fața stărilor îngrijitoare ce se pregătesc bisericii și școalelor noastre confesionale, să lupte cu toată puterea pentru apărarea drepturilor autonome ale bisericii noastre. Acest îndemn de luptă mai aprigă sinodul protopopesc dela Bistrița îl va trimite Consistorului din Sibiu în scris arătându-și părerile pe larg. Trimitem doririle noastre de bine înțelegătorului sinod protopopesc pentru această bună hotărâre ce a luat. Ar fi bine ca toate sinoadele protopopești, ba chiar și cele parohiale să se alătore la hotărârea înțeleaptă a sinodului dela Bistrița. Tot acest sinod a mai intervenit ca să se pună odată capăt conscrierilor ce se fac și pe acolo pentru statificarea școlilor noastre românești.

Sămânță

de **napi pentru vite**, calitate bună, să află de vânzare, și trimite și prin poșta

„Infrățirea“ 2-3

centrala băncilor sătești sistem Raiffeisen Sibiu-Nagyszeben, Str. Brukenthal 17

Aduc la cunoștință

că eu 10 Aprilie am deschis

O crâșmă

unde se află tot felul de rachiuuri, bere, vinuri bune și ieftine.

Rugând binevoitorul sprijin semnez:

Sofia Bogdan.

Str. Turnului 24. 1-3

Anunț de căsătorie.

Sunt o fată drăguță și inteligentă, în lipsa de cunoștință, caut pe aceasta cale un teolog absolvent, din anul acesta. Zestre: 50 de mii cor. Doritorii sunt rugați a se adresa la redacția „Gazeta Poporului“ sub numele „Creola“.

Cei interesați să alătoreze mărcile pentru răspuns. 1-1

Un văduv.

Sunt văduv în etate de 42 ani, scutit de miliție scriitor notarial, tată la 3 copii. Neavând cunoștință, pe aceasta cale caut spre căsătorie o fată sau văduvă fără copii în etate de 27—35 ani, cu inimă bună, care să fie o mamă la copii, și să aibă zestre vre-o 4—6000 de coroane.

Doritorii să se adreseze la redacția acestei foii, sub numirea „Un văduv.“ 2-2

Avis!

„ECONOMUL“ institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Aiud.

Afiliate 7 reuniuni de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.

Reserve: Patru sute de mii coroane.

Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri cu etalon favorabil și cu procent urcat pentru biserici și alte așezăminte culturale. Imprumută pe cambii, ipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijlocește transacțiuni în legătură.

Mijlocește vânzarea și cumpărarea de mașini agricole.

Ajută la întemeierea reuniunilor de credit și agricole sătești.

Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Sfat de drept gratuit pentru țărani“ și „Un orfelinat de fete, victime ale răboiului.“ 6

Anunț de căsătorie.

Un meseriaș în etate de 27 de ani, care posedă o avere de 50 mii de cor. dintr'o comună lângă Sibiu, dorește cunoștința unei fete, sau neveste văduve, care și-a pierdut soțul în războiu. Cele ce s'ar anunța să fie în etate de 20—26 de de ani.

Persoanele serioase să scrie la adresa „Gazeta Poporului“ sub numele „Speranță“.

3-3

Anunț de căsătorie.

Sunt o fată inteligentă de 20 de ani, din familie bună. In lipsă de cunoștință, caut pe această cale cunoștința unui învățător. Poate fi văduv, dar fără copii.

Posed o avere de 30 mii cor. Doritorii sunt rugați a se adresa la Redacția G. P. sub numele „Caut spre fericire“.

Cei interesați să alătoreze mărcile pentru răspuns. 1-1

Anunț.

O văduvă, în etate de 22 ani, a unui învățător căzut în luptă, are și o fetiță, în lipsă de cunoștință, pe aceasta cale caută cunoștința unui învățător un stare bună, ori proprietar, dar să aibă purtări bune. Respectivii să se adreseze redacției „Gazetei Poporului“ sub numele „Sunt săracă dar o să-ți placă“.

3-3

Prăvălia românească de galanterie

I. Gruia

Sibiu, Burgerg. (Str. Ocnei) 6

recomandă Onor. public românesc prăvălia sa de galanterie, jucării și mărunțisuri.

Vânzare en gros și en detai.

Mare asortiment în oglinzi de diferite mărimi, portofele (bughelare), bricege, broșe, mărgelile, inele, tabacheri, port-vizite etc. etc.

Mare depozit de hârtie de scris în toate mărimile și culorile, precum și bogată alegere în hârtii decorative pentru dulapuri.

Rame de fotografii în diferite forme și mărimi! 12

Toate mărfurile se vând cu prețuri curente la

prăvălia universală

I. GRUIA

Sibiu—Nagyszeben, Str. Ocnei Nr. 6

De vânzare

Oauă mari de rață se afă în Konradwise, Str. Ranicher Nr. 9.

„ECONOMUL“

institut de credit și economii societate pe acții Cluj.

Raportul comitetului Raportul direcțiunii. de reviziune.

Onorată adunare generală!

Avem onoare a Vă raporta, că am examinat cărțile principale și auxiliare ale institutului de credit și economii „Economul“, mai departe am examinat bilanțul anului 1917 și contul profit și pierdere și am aflat că acelea sunt conduse cu conștientozitate încheiate corect și acurat.

Am cercat și ne-am convins, că acti-vele arătate în valori și efecte să află de față și în consonanță cu registrele de contabilitate și induse în inventar.

Vă rugăm deci a primi bilanțul și a da absolutul direcțiunii și subscrierului comitet de reviziune pentru gestiunea anului expirat.

Proiectul direcțiunii referitor la împărțirea profitului curat l'am examinat și l' recomandăm spre primire, prin urmare propunem să se dee:

5% dividend statutar acționarilor .	Cor. 20,000.—
10% pentru scopuri fil. din cari .	
5% bis. gr.-cat. Cluj Cor 1,571.88	
5% imp. prin adun. ge.	1,571.88
10% tantiemă direcțiunii	3,143.76
4% tantiemă directorului executiv	1,257.50
8% tantiemă funcționarilor	2,515.—
5% tantiemă comit. de reviziune	1,571.88
2% tant. comit. de membri externi	628.75
5% tant. f. de penz. membri externi	1,571.88
7% tant. fond. special de rezervă	2,200.63
1% tant. fondului de rezervă	314.37
Restul de 48%	
Supra dividend acționarilor	4,000.—
Dotarea serv. informator în cărți și reviste economice și culturale	1,000.—
Remunerația pentru personalul care nu se împartășește din tantiemă Fondului creat pentru scrisuri fonciare f. hotărârii adunării generale iubilare	1,200.—
Parohiei rom. gr.-cat. pentru susținerea școlii gr.-cat. din Cluj — fără ajutor de stat	1,000.—
Dotăția Mesei studenților acad. „Dr. Aurel Mureșan“	2,200.—
Dotăția fondului „Dr. Alexandru Mocsonyi“ pentru ajutorarea școlii confes. — fără ajutor de stat — „Ambulanței — Petran — Cluj	500.—
Pentru scopurile culturale ale fondurilor capitulare gr.-cat. din Oradea-mare	1,000.—
Pentru Orfelinatul de fete al „Economului“ creat cu ajutorul „Asociațiunii“ — dotațiune anuală	200.—
Asociațiunii pentru literatura și cultura pop. român pentru școala civilă și bibliotecă populară — dotațiune anuală	780.—
Fondului pentru orfanii și văduvele fondat prin Dr. Amos Frâncu la Reg. 2 de Inf. c. r.	1,700.—
La dispoziția direcțiunii	1,000.—
	300.—
	210.10
Total:	Cor. 51,437.63

Cluj, la 23 Martie 1918.

Ioan Hațiegan m. p., prezident.

Victor Varga m. p. Dr. S. Nemeș m. p.

Emil Poruțiu m. p. Petru S. Simu m. p.

Dr. Dionisiu Pop m. p.

Onorată Adunare generală!

Tot sub presiunea economiei de războiu, Vă prezentăm darea de samă despre al XXXII-lea an de gestiune.

Imprumutul țărănesc, ramul nostru principal de operație, suferind o constantă reducere în urma abundenței de numărar, ca rezultat al urcării vertiginose la articoli primii de alimentație, institutul s'a văzut determinat — stând tot departe de întreprinderile veroase ale epocii, incompatibile cu firea unei case de păstrare, — de-a scoate în primul plan celelalte ramuri de afaceri.

Intensiva circulație la efecte de investiție și într'acestea în imprumutul de războiu, portofoliul ridicându-se la un milion coroane ca medie, pe lângă utilizarea conjuncturilor, a contribuit mai ales la asigurarea venitului net, urcat față de anul trecut, având contact cu institutele primordiale din centrele financiare ale monarhiei.

Desvoltarea afacerii și contactul produs cu alte institute similare au determinat direcțiunea de-a organiza o secție specială de-o parte pentru vânzarea și cumpărarea de efecte de investiție, mai ales scrisuri fonciare, comunale și bonuri de tezaur, de altă parte acțiunile institutelor din provincie, pentru cari transacțiuni „Economul“, situat în capitala Ardealului, să ofere de sine ca piață centrală.

Necesitatea de-a avea contact direct — cum o reclamă conjunctura de termin a transacțiilor cu efecte — și achiziția de credite și depuneri și legătura imediată cu institutele principale în contact cu burse, ne-a determinat să înființăm în aceste scopuri sub conducere expertă exposituri până-șe va fi indicată desvoltarea lor ca filiale, avându-și menirea de-a mijloci credite ieftine pentru băncile asociate și a contribui la rezolvirea problemei agrare și în raport cu exigențele industriale și comerciale.

Cum și în trecut creditul hipotecar în legătură cu circulația moșiilor țărănești — fără de-a avea însă în program parcelarea — a fost unul din izvoarele principale de venit ale institutului, acest fel de afaceri și vinderea avantajioasă a unor realități proprii, rurale și urbane, a contribuit și el la rentabilitatea, până când ordinul despre circulația imobilelor ne-a impus să sistăm acțiunea în această direcțiune.

În schimb, am înființat în vederea problemei agrare astfel reduse în raport de credit o secție pentru mijlocirea vânzării și cumpărării de mașini agricole și de articoli de îmbrăcăminte pentru țărani. Aceasta în contact cu fabrici sigure și centre solide de industrie de casă sub paza unui personal specializat. Reușita acestor transacții e garantată și prin expositurile menționate din capitale în contact cu primile stabilimente industriale din patrie și monarhie, cari manifestă un viu interes și pentru misiunea filialei noastre din Șarmaș, situată în centrul izvoarelor de gaz.

Cu toate șansele, ce ne asigură aceste întreprinderi nouă, ne-am socotit datori a ne adresa „Solidarității“ cu un memoriu cuprinzând soluțiuni în vederea problemei generale a băncilor țărănești, ce să poată rezolvi numai prin concentrări după raion și centralizare pentru mișcarea integrală a institutelor noastre și în vederea necesității urgente de-a se incerca o restitutie în integrum pe cale strict legală față de ordonanța de limitare și concesionare în circulația moșiilor.

De altminteralea sprijinul deponenților, ce ne-au încrezut la această dată peste trei milioane, măsura creditelor considerabile neutilizate, abundența de numărar plassen acum în condiții particular avantajoase în efecte și bănci prime, precum și mobilitatea garantată și pentru viitor prin un ma-

terial flotant în stocul de hârții lombardabile: asigură institutului o desvoltare potențată pentru viitor. Aceasta mai ales după-ce emisiunea ultimă a reușit cu desăvârșire, semnându-se mult peste capitalul social de un milion coroane, prin ce s'au angajat cercuri mai largi la acțiunea noastră financiară, s'a înlăturat orice eventuală disproporție între capitalele proprii și cele străine administrate, urcându-se altfel rezervele până la cifra vechiului capital, și s'au deschis terene nefolosite încă pentru lărgirea afacerii.

În această situație mult promițătoare, direcțiunea urmând avizului adunării jubilarie pentru a pregăti emiterea scrisurilor fonciare, ca temei u a creditului hipotecar, având acord pentru plasare în o altă organizație din țară. Vă propunem să se inițieze dotarea fondului legal pentru scrisuri fonciare și să încredințăm de-a convoca la timp oportun o adunare extraordinară pentru modificarea potrivită a statutelor și în vederea problemei agrare.

Tot în această ordine de idei în scop de a statornici contactul țărâniei cu institutele, ce-i servesc interesele economice, pentru a introduce asigurarea vieții atât de primejduite la această clasă prin munca intensivă și hrana insuficientă, în lipsă de medici, s'a inițiat din cercuri aproape de institut cu sprijinul direcțiunii sub patronajul și altor factori hotărâtori financiari, o bancă țărănească pentru asigurări populare fără vizită medicală în Cluj sub firma: „Aquila“ și ne place a crede, că fiind rentabilitatea asigurată iar risicul eschis prin contactul prevăzut cu institutul vechiu și prim în acest ram „Anker“ din Viena, noul așezământ, răspunzând la o necesitate, obștească, va fi ajutat stăruitor și de băncile noastre interesate de a primi reprezentanța lui și de a introduce pentru burghezie și muncitori de-opotrivă asigurările în raport cu depunerile în rate, dar mai presus de toate va fi cultivat de țărâniea noastră în frunte cu preoțimea și dascălimea înțeleghătoare. „Economul“ din partea sa va face ca acționar reprezentant și achizitor totul în limita statutelor, pentru a da avântul „Aquilei“.

Fixând astfel direcția reformei noastre interne, ținem a exprima sincere mulțumite „Centralei“ institutelor financiare pentru valorosul concurs acordat.

În mijlocul acestor preocupări de ordin economic deși numărul limitat prin inolare sub minim al funcționarilor agrava din cale afară acțiunile noastre, ceea ce s'a înlăturat numai în parte diregând directorul nostru în semestrul întâiu al anului, institutul, chiar ca soldat din Praga, n'a pierdut consiliul DV. din vedere și problema culturală a Economului.

„Masa studenților“, „Biroul de drept“ și „Ambulanța Petran“ au funcționat în consecuență în proporții reduse. În schimb s'a pus temei u pentru fondarea unui „Orfelinat de fete victime ale războiului, găsind ecou la toți filantropii“.

De încheiere aducem la cunoștință, cu intim regret, că mult meritatul prezident al direcțiunii noastre, dl director executiv al „Bihorenei“: Dr. Coriolan Pap, în urma enormelor sale ocupații în terenul propriu, s'a văzut necesitat de-a renunța la postul său, unde însoțit de încrederea adunării și aprețiat sincer de colegii din direcțiune a făcut ca și în trecut în curs de 12 ani importante servicii institutului, punându-ne în vedere altfel prețuitul său sprijin și pentru viitor. Făcându-Vă propunerea de-a fixa și'n procesul verbal meritele reale câștigate prin colaborarea desinteresată a președintelui nostru ce-și ia rămas bun, ne luăm voe a raporta, că în virtutea dreptului său de opțiune consiliul de direcție a aclamat de membru în consiliu și de președinte pe ll. Sa dl prelat Dr. Jacob Radu.

În sfârșit Vă prezentăm bilanțul întocmit cu strictă realitate uzuală, contul profit și pierdere, propunerilor noastre statutare și tabloul comparativ al operațiilor.

Din ședința direcțiunii institutului de credit și economii „Economul“ ținută la 23 Martie 1918.

Dr. Jacob Radu m. p. Dr. Frâncu m. p.